

De Belgische beschermingsregeling voor depositos' en financiële instrumenten

Dit document werd opgesteld als aanvulling op artikel A.16 van het Algemeen Reglement der verrichtingen, betreffende de beschermingsregeling, waarin we gedetailleerde informatie verstrekken over de toepassing en werking van het in België gehanteerde waarborgsysteem op deposito's en financiële instrumenten.

De regels die van toepassing zijn op de beursvennootschap Bocklandt BVBA, zijn volledig dezelfde als degene die van toepassing zijn op alle Belgische financiële instellingen, die een vergunning hebben van de Nationale Bank van België (NBB) en Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) en die jaarlijks bijdragen tot het Beschermingsfonds.

1. Algemeen

De wet van 22 april 2016 tot omzetting van Richtlijn 2014/49/EU inzake depositogarantiestelsels en houdende diverse bepalingen heeft een einde gesteld aan de opdracht van het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten (hierna het "Beschermingsfonds") om de Belgische regeling voor depositobescherming in te stellen en te beheren. De depositobescherming wordt vanaf nu uitsluitend beheerd door het "Garantiefonds voor financiële diensten". Het Beschermingsfonds blijft voorlopig nog de aangewezen instelling voor de vaststelling en het beheer van de beschermingsregeling voor de financiële instrumenten, zoals deze is opgelegd door de Richtlijn 97/9/EG inzake de beleggerscompensatiestelsels. De Belgische beschermingsregeling werd uitgewerkt in een mededeling uitgaande van het Ministerie van Financiën (BS 25/02/1999 p 5728) enerzijds en in een KB van 14 november 2008 (BS 17/11/2008) en een KB van 16 maart 2009 (BS 25/03/2009) anderzijds.

Deze regeling omvat:

- Een verplichte bescherming voor deposito's geboden door het "Garantiefonds"
- Een verplichte bescherming voor financiële instrumenten, geboden door het 'Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten (FIF)'
- Een facultatieve bescherming geboden door het 'Bijzonder beschermingsfonds voor deposito's en levensverzekeringen' voor bepaalde levensverzekeringen met gewaarborgd rendement behorend tot Tak21.

2. Welke financiële instellingen zijn aangesloten?

Financiële instellingen naar Belgisch recht in binnen- en buitenland, zijn verplicht om zich aan te sluiten. De deelneming aan de beschermingsregeling is voor deze instellingen, en dus ook voor onze beursvennootschap Bocklandt BVBA, een verplichte voorwaarde voor het bekomen van een vergunning vanwege de NBB en FSMA.

Op dezelfde manier zijn instellingen naar buitenlands recht die actief zijn in België, verplicht zich aan te sluiten bij het beschermingssysteem dat van toepassing is in hun land. Indien de beschermingsregeling in hun land van herkomst geen gelijkwaardige waarborg biedt als de Belgische regeling, moeten die instellingen zich eveneens aansluiten bij de Belgische beschermingsregeling.

De deelnemende financiële instellingen spijzen de beschermingsfondsen via jaarlijkse stortingen.

3. Wanneer treedt de beschermingsregeling in werking?

De Belgische beschermingsregeling treedt in werking in geval van deficiëntie van een kredietinstelling, beursvennootschap, vennootschap van vermogensbeheer en beleggingsadvies, beheersvennootschap van instellingen voor collectieve belegging (ICB) die eveneens de activiteit van individueel portefeuillebeheer kunnen uitoefenen, verzekeringsonderneming.

Onder deficiëntie wordt verstaan:

1. Wanneer de onderneming werd failliet verklaard of een verzoek heeft ingediend of gedagvaard werd voor een gerechtelijk akkoord
2. Wanneer de FSMA oordeelt dat de onderneming niet langer in staat is opeisbare tegoeden terug te betalen

4. Wie wordt beschermd door de regeling?

Iedere particulier, vereniging, VZW of kleine en middelgrote onderneming die houder is van één of meerdere rekeningen met gelden.

In het geval van een gemeenschappelijke rekening (bv. tussen echtgenoten), wordt het tegoed van die rekening geacht in principe in gelijke delen aan de medehouders toe te behoren.

Tegoeden van minderjarigen worden op dezelfde manier beschermd als deze van meerderjarigen.

De garantie geldt per persoon (zowel een natuurlijke als rechtspersoon) en per financiële instelling die is toegetreten tot de beschermingsregeling.

5. Welke tegoeden komen in aanmerking voor een tegemoetkoming en welk bedrag zal het fonds maximaal uitkeren?

5.1. De terugbetalingsgarantie voor deposito's : ten belope van maximaal 100.000 euro (GARANTIEFONDS)

Volgende deposito's vallen in principe onder de waarborg van de regeling:

- Deposito's van gelden die cliënten aanhouden in de vorm van bedragen op zicht-, termijn- en spaarrekeningen, in welke valuta dan ook. Ook deposito's in niet-EER-munten vallen bijgevolg onder de bescherming.
- Schuldpapier (zoals kasbons) door de financiële instelling uitgegeven: op naam, gedematerialiseerd of op rekening bij de uitgevende of een andere instelling
- Effecten en obligaties ingeschreven of geplaatst voor 2 juli 2014.

Vallen in principe niet onder de waarborg van de regeling:

- De achtergestelde kasbons op de instelling

Cijfervoorbeeld 1:

Stel dat een persoon volgende rekeningen heeft:

- Zichtrekening : 5.000 euro
- Termijnrekening: 25.000 euro
- Spaarboekje: 50.000 euro
- Kasbon op rekening: 30.000 euro

De tegoeden belopen samen 110.000 euro aan deposito's en zijn beschermd ten belope van het maximum van 100.000 euro.

Cijfervoorbeeld 2:

Het saldo van een gemeenschappelijke rekening wordt in gelijke delen toebedeeld aan de medehouders.

Stel dat een echtpaar volgende rekeningen heeft:

- Persoon A bezit een eigen rekening: 15.000 euro
- Persoon A bezit een kasbon in eigen naam: 60.000 euro
- Persoon B bezit een eigen rekening: 25.000 euro
- Personen A en B bezitten gezamenlijk een spaarrekening: 100.000 euro

Persoon A bezit in totaal: 15.000 + 60.000 + de helft van 100.000 = 125.000 euro

De waarborg voor persoon A is beperkt tot 100.000 euro.

Persoon B bezit in totaal: 25.000 + de helft van 100.000 = 75.000 euro.
Zijn tegoed is volledig gewaarborgd.

Personen A en B genieten in totaal een waarborg van 175.000 euro voor een totaal tegoed van 200.000 euro. Zij hebben evenwel de mogelijkheid om de totale bescherming voor hen beiden samen tot 200.000 euro op te trekken door bv. de tegoeden anders te verdelen over hun rekeningen of gemeenschappelijk te maken.

5.2. De regeling met betrekking tot financiële instrumenten (BESCHERMINGSFONDS)

De cliënt geniet voor financiële instrumenten een zeer grote wettelijke bescherming. Hij blijft immers steeds de rechtmatige eigenaar van zijn effecten en beschikt over een rechtsreeks terugvorderingsrecht. Alle effecten (aandelen, obligaties en andere schuldinstrumenten, deelbewijzen van ICB, afgeleide instrumenten en derivaten, ongeacht in welke munt uitgedrukt) die op een rekening geplaatst zijn bij een financiële instelling, worden bij faillissement, in de regel teruggegeven aan de cliënt.

Wanneer echter wegens specifieke redenen (bv. fraude) bepaalde effecten niet teruggevonden worden, komt het beschermingsfonds tussen voor maximaal 20.000 euro per persoon per instelling.

6. Een financiële instelling gaat failliet: wat moet de cliënt doen?

In het Belgisch Staatsblad worden de omstandigheden van de inwerkingtreding van de beschermingsregeling gepubliceerd. Tezelfdertijd worden ook de termijnen gepubliceerd, die voorzien worden voor de betaling van de tussenkomsten.

Voor deposito's betaalt het fonds de tussenkomst uiterlijk drie maanden nadat de betrokken financiële instelling haar verbintenissen niet kan nakomen.

Voor financiële instrumenten geldt een termijn van drie maanden, te rekenen vanaf het moment waarop het bedrag van de invordering en de in aanmerking te nemen instrumenten zijn bepaald. Buitengewone omstandigheden kunnen de FSMA ertoe brengen de termijn te verlengen.

Vragen tot tussenkomst moeten gebeuren op formulieren die het fonds voor die gelegenheid uitgeeft. Aanvragen tot tussenkomst voor deposito's worden aanvaard tot maximum twee maanden na de bekendmaking van de feiten en tot vijf maanden voor financiële instrumenten. Het fonds kan die termijn verlengen.

7. Bijkomende informatie

Deze toelichting slaat slechts op de grote lijnen inzake de draagwijdte van de waarborg die het Belgische beschermingssysteem voor deposito's en financiële instrumenten inhoudt. Voor meer informatie en voor een overzicht van alle elementen van dit systeem, kan U terecht bij het Garantiefonds (www.garantiefonds.belgium.be) en het Beschermingsfonds (www.beschermingsfonds.be) zelf.